

Міська цільова соціальна програма протидії захворюванню на туберкульоз на 2013 – 2016 роки

1. Загальна частина

Поширення туберкульозу становить загрозу національній безпеці країни, є однією з причин втрати працездатності, здоров'я, причиною інвалідності та смертності населення, свідчить про проблеми бідності, соціальної нерівності та потребує постійного збільшення обсягу видатків з державного бюджету.

Україна посідає друге місце після Російської Федерації серед країн Європейського регіону за показниками захворюваності на туберкульоз.

У 2011 році показники захворюваності на туберкульоз, його поширеності та смертності від нього становили відповідно 67,2; 155,3 і 15,3 випадку на 100 тис. населення. За оцінкою Всесвітньої організації охорони здоров'я, в Україні на мультирезистентну форму туберкульозу хворіють 16 відсотків осіб, у яких виявлено нові випадки, та налічується 44 відсотки хворих з повторними випадками туберкульозу, що становить близько 7000 хворих. Реєструються випадки майже невиліковного туберкульозу з розширеною медикаментозною резистентністю, кількість яких стрімко збільшується. Особливу небезпеку становить поєднання мультирезистентного туберкульозу з ВІЛ-інфекцією серед уразливих до ВІЛ-інфекції груп населення.

У 2011 році захворюваність на туберкульоз, поширеність та смертність від нього в області становила 52,4; 145,3 та 7,4 випадки на 100 тисяч населення відповідно. Нижче середньостатистичної по Україні є питома вага захворюваності на мультирезистентну форму туберкульозу, яка становить 4,2% серед хворих з новими випадками туберкульозу легень та 5,6% хворих з повторними.

У місті Хмельницькому в 2011 році захворюваність, поширеність та смертність від туберкульозу складала 52,7; 112,3 і 5,0 випадки на 100 тисяч населення відповідно. В 2012 році захворюваність, поширеність та смертність від туберкульозу в місті склали 50,2; 103,1 та 6,1 випадки на 100 тисяч населення відповідно. Тобто, при зменшенні захворюваності та поширеності зросла смертність.

В 2012 році виявлено 131 хворий на туберкульоз і померло від цієї недуги 16. Загальна кількість осіб, що страждають від туберкульозу та перебувають на обліку в міському протитуберкульозному диспансері складає 1040 осіб, у 269 хворих зареєстровано активну форму туберкульозу. Кожний хворий на активний туберкульоз є потенційно небезпечним для оточуючих.

Високий рівень захворюваності та поширення мультирезистентного туберкульозу зумовлений несвоєчасним виявленням і неналежним лікуванням хворих на заразну форму туберкульозу, недостатнім фінансуванням, кадровою кризою, недосконалістю лабораторної мережі з мікробіологічної діагностики туберкульозу, низькою мотивацією населення до своєчасного звернення за медичною допомогою та недостатнім доступом уразливих верств населення до медичних послуг.

Світовий досвід свідчить, що для усунення проблем, пов'язаних з туберкульозом, необхідно забезпечити реалізацію державної політики у сфері профілактики, своєчасного виявлення та лікування хворих шляхом об'єднання зусиль органів державної влади, місцевого самоврядування та громадськості.

2. Мета Програми

Метою Програми є поліпшення епідемічної ситуації в напрямі зменшення кількості хворих на туберкульоз, зниження рівня захворюваності та смертності від нього, ко-інфекції (туберкульоз/ВІЛ-інфекція), темпів поширення мультирезистентного туберкульозу шляхом реалізації державної політики, що ґрунтується на принципах забезпечення загального та

рівного доступу населення до високоякісних послуг з профілактики, діагностики і лікування туберкульозу.

3. Шляхи та способи розв'язання проблеми

Розв'язання проблеми можливе шляхом виконання протягом 2013-2016 років таких завдань:

реформування системи надання протитуберкульозної допомоги, зокрема максимальне наближення медичних послуг до хворого, інтеграція надання медичної допомоги, що забезпечить доступ населення до послуг з діагностики, лікування туберкульозу та догляду за хворими;

утворення відділень для паліативної та хоспісної медицини, лікування хіміорезистентного туберкульозу, розвитку системи амбулаторної допомоги;

розширення можливостей лабораторної мережі з мікробіологічної діагностики туберкульозу для виявлення всіх випадків захворювання шляхом оптимізації кількості лабораторій першого рівня;

запровадження здійснення протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання поширенню захворювання на туберкульоз у закладах охорони здоров'я;

удосконалення механізму надання індивідуальної протитуберкульозної допомоги;

підвищення якості контрольованого лікування туберкульозу через розширення мережі кабінетів контрольованого лікування в закладах охорони здоров'я та впровадження елементів такого лікування в систему первинної медичної допомоги;

забезпечення узгодженого функціонування систем протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу стосовно виявлення випадків захворювання на туберкульоз, своєчасного діагностування мультирезистентного туберкульозу, розширення профілактичного лікування латентної туберкульозної інфекції у осіб, що живуть з ВІЛ-інфекцією/СНІДом;

залучення громадських організацій до активної участі у протидії захворюванню на туберкульоз, забезпечення захисту населення, що має обмежений доступ до медичної допомоги, формування у суспільстві толерантного ставлення до осіб, хворих на туберкульоз, і ВІЛ-інфікованих осіб та запобігання їх дискримінації в системі закладів охорони здоров'я;

сприяння створенню належних умов для ефективної реалізації потенціалу та розвитку об'єднань громадян, які провадять діяльність у сфері протидії туберкульозу;

підвищення рівня поінформованості населення з питань запобігання захворюванню на туберкульоз шляхом проведення лекцій, бесід, телепередач, розповсюдження соціальної реклами.

4. Фінансове забезпечення виконання Програми

Фінансування Програми здійснюється в межах видатків, передбачених у міському бюджеті, а також за рахунок інших не заборонених чинним законодавством джерел.

Обсяг фінансування Програми з державного та обласного бюджетів визначається щороку виходячи з конкретних завдань та реальних можливостей.

5. Очікувані результати виконання Програми

Виконання Програми дасть змогу:

обмежити поширення ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу і знизити рівень захворюваності на туберкульоз та смертності від нього відповідно до 50,0 і 5,0 випадків на 100 тисяч населення;

запобігти поширенню мультирезистентного туберкульозу;

знизити показник частоти переривання лікування до 10 відсотків, довести кількість виявлених із застосуванням методу мікроскопії мазка мокротиння випадків захворювання на туберкульоз серед осіб, що вперше захворіли, до 50 відсотків;

удосконалити систему надання населенню протитуберкульозної допомоги, підготовки і перепідготовки медичних працівників з питань профілактики і діагностики туберкульозу та лікування хворих;

забезпечити залучення понад 80 відсотків медичних працівників до навчання за програмами, що відповідають міжнародним стандартам;
забезпечити своєчасне виявлення хворих на туберкульоз;
забезпечити повне одужання 70 відсотків хворих, яким вперше поставлено діагноз туберкульоз;
зменшити кількість хворих, що лікуються повторно та перервали курс лікування.

У результаті стабілізації епідемічної ситуації очікується зменшення видатків з державного, обласного та міського бюджетів, передбачуваних для запобігання поширенню туберкульозу.

До Програми додаються завдання і заходи з виконання міської цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2013-2016 роки.

Начальник управління охорони здоров'я М.Василишин

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ

з виконання міської цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2013-2016 роки

Найменування завдання	Найменування показника	Значення показника					Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Прогнозний обсяг фінансових ресурсів для виконання завдань, тис. гривень	У тому числі за роками			
		усього	у тому числі за роками								2013	2014	2015	2016
			2013	2014	2015	2016								
1. Удосконалення системи охорони здоров'я в галузі протидії захворюванню на туберкульоз, у тому числі хіміорезистентний	запровадження моделі реформування системи охорони здоров'я в галузі протидії захворюванню на туберкульоз в місті	1			1		1) реформування системи надання протитуберкульозної допомоги	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд					
	кількість засідань, на яких розглядалися питання результатів виконання Програми	4	1	1	1	1	2) розгляд на засіданнях колегії управління охорони здоров'я результатів виконання Програми	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Міський бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)					
	кількість відповідальних за виконання Програми та відповідних регіональних програм осіб, що проходять навчання, відсотків	75	75	75	75	75	5) підвищення рівня управлінської компетенції осіб, відповідальних за виконання Програми та відповідних регіональних програм, шляхом організації їх навчання, обміну досвідом на національному та міжнародному рівні	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд					
	розроблення та затвердження стратегії і плану розвитку кадрового потенціалу протитуберкульозної служби міста						6) розроблення та затвердження стратегії і плану розвитку кадрового потенціалу протитуберкульозної служби міста:	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	Обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)					

стан забезпеченості лікарями-фтизіатрами та медичними сестрами закладів охорони здоров'я згідно з нормативно-правовими актами, відсотків	95	80	85	90	95	проведення оцінки рівня навантаження фахівців протитуберкульозної служби відповідно до нормативно-правових актів щодо надання медичної допомоги	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд						
кількість медичних працівників, що пройшли навчання з питань лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз	20	5	5	5	5	9) забезпечення проходження навчання медичних працівників Хмельницького міського протитуберкульозного диспансеру з питань лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд						
кількість лікарів первинної ланки, які пройшли навчання з питань профілактики, діагностики та лікування туберкульозу	80	20	20	20	20	10) забезпечення участі у навчальних семінарах для лікарів первинної ланки, психологів та соціальних працівників з питань профілактики, діагностики та лікування туберкульозу	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд						
кількість закладів охорони здоров'я, що надають послуги хворим на туберкульоз, які укомплектовані майном відповідно до таблиця оснащення	1	1				11) оснащення закладів охорони здоров'я, що надають послуги хворим на туберкульоз, відповідно до таблиця оснащення	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	Обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)						
кількість закладів охорони здоров'я, які відповідають санітарно-гігієнічним вимогам, відсотків	100	100				12) приведення у відповідність із санітарними та будівельними нормами закладів охорони здоров'я, які надають допомогу хворим на туберкульоз	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)						
кількість лабораторій	100	100				15) забезпечення	Управління	Міський бюджет						

	першого рівня, які включені до системи контролю якості, відсотків					впровадження системи контролю якості у лабораторіях першого - другого рівня незалежно від підпорядкування з метою ефективної діагностики випадків туберкульозу	охорони здоров'я Хмельницької міської ради	(в межах коштів галузі охорони здоров'я)						
	кількість лабораторій другого рівня, які включені до системи контролю якості, відсотків	100	100			16) забезпечення обслуговування обладнання в лабораторіях з бактеріологічної діагностики туберкульозу згідно із стандартами	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Обласний бюджет (для Хмельницького міського протитуберкульозного диспансеру)	10,4	2,6	2,6	2,6	2,6	
	кількість лабораторій першого - другого рівня, які відповідають діючим стандартам, відсотків	100	100				Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер							
2. Удосконалення системи моніторингу та оцінки результатів виконання Програми	забезпечення функціонування електронного реєстру хворих на туберкульоз на обласному та міському рівнях	1		1		2) забезпечення функціонування системи обліку та звітності, включно з лабораторною мережею з мікробіологічної діагностики туберкульозу, відповідно до міжнародних стандартів (враховуючи обліково-звітні форми та впровадження електронного реєстру хворих на туберкульоз)	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	Глобальний фонд						
						3) створення умов для впровадження системи моніторингових візитів для забезпечення надання допомоги та контролю за дотриманням вимог законодавства у сфері протидії туберкульозу	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради Хмельницький міський протитуберкульозний							

								диспансер						
3. Організація діяльності з виявлення і діагностики туберкульозу	кількість випадків туберкульозу, виявлених методом мікроскопії мокротиння в закладах первинної медико-санітарної допомоги, відсотків	4,5	3,5	3,5	4,0	4,5	1) забезпечення виявлення осіб, хворих на туберкульоз, за зверненням до лікувально-профілактичного закладу методом мікроскопії мазка мокротиння та закупівлі витратних матеріалів для діагностики туберкульозу	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради Хмельницький протитуберкульозний диспансер	Міський бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)					
	кількість хворих на туберкульоз, яким проведено діагностику методом мікроскопії мазка мокротиння та посіву на тверде поживне середовище, відсотків	95	95	95	95	95	2) проведення закупівлі обладнання та витратних матеріалів для діагностики туберкульозу методом мікроскопії мазка мокротиння та посіву на тверде поживне середовище	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Міський бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)	12,0	3,0	3,0	3,0	3,0
	рівень охоплення хворих на туберкульоз рентгенологічним обстеженням, відсотків	100	100	100	100	100	4) Забезпечити діагностику та моніторинг ефективності лікування за допомогою рентгенологічного обстеження шляхом закупівлі: 1. рентгенологічного обладнання, 2. рентгівівської плівки та реагентів, лабораторних витратних матеріалів	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Міський бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я) обласний бюджет (для Хмельницького міського протитуберкульозного диспансеру)	820,0 260,0 135,2	820,0 65,0 33,8	65,0 33,8	65,0 33,8	65,0 33,8
	кількість дітей віком від чотирьох до 14 років, які охоплені туберкулінодіагностикою, відсотків	98	92	95	98	98	5) Забезпечити здійснення туберкулінодіагностики і (придбання туберкуліну та розхідних матеріалів для проведення	Хмельницька міська дитяча лікарня	Міський бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)	2000,0	500,0	500,0	500,0	500,0

							діагностики)							
4. Лікування та профілактика туберкульозу	кількість випадків успішного лікування серед нових випадків легеневого туберкульозу, відсотків	80	65	70	75	80	1) забезпечення доступу до профілактики та лікування хворих на туберкульоз першої - третьої категорії за стандартними схемами, зокрема закупівля необхідної кількості протитуберкульозних препаратів першого та другого ряду	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	обласний бюджет для Хмельницького міського протитуберкульозного диспансеру	43,6	10,9	10,9	10,9	10,9
	кількість осіб, які пройшли повний курс хіміопротілактики ізоніазидом, відсотків	90	70	80	90	90								
	кількість випадків успішного лікування нових випадків мультирезистентного туберкульозу, відсотків	45	40	42	43	45								
	кількість протитуберкульозних закладів, у яких обсяг видатків на патогенетичне лікування відповідає розрахунковим потребам, відсотків	95	50	85	95	95	2) забезпечення доступу хворих на туберкульоз до патогенетичного лікування	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)					
	кількість вилікуваних хворих першої, другої і четвертої категорії за допомогою хірургічних методів з числа тих, яким було проведено оперативне втручання, відсотків	90	80	85	90	90	3) забезпечення доступу до хірургічного лікування хворих на туберкульоз легень та позалегеновий туберкульоз першої, другої і четвертої категорії	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)					
	кількість протитуберкульозних закладів, у яких обсяг видатків на харчування відповідає нормативному, відсотків	95	50	85	95	95	4) забезпечення повноцінного харчування хворих на туберкульоз, які лікуються в денному стаціонарі	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я) для Хмельницького міського протитуберкульозного диспансеру	142,8	35,7	35,7	35,7	35,7
кількість хворих на туберкульоз першої - четвертої категорії, які	50	30	35	40	50	6) організація роботи кабінетів контрольованого	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони	20,0	5,0	5,0	5,0	5,0	

	пройшли контрольоване лікування на амбулаторному етапі, відсотків						лікування у лікувально-профілактичних закладах та надання ДОТ-послуг на рівні первинної медико-санітарної допомоги хворим на туберкульоз першої - четвертої категорії	озний диспансер	здоров'я для Хмельницького міського протитуберкульозного диспансеру								
	кількість осіб, що перервали лікування з числа тих, у яких виявлені нові випадки легеневого туберкульозу, відсотків	5	6,8	6,5	6	5	7) забезпечення безперервного лікування хворих на туберкульоз на амбулаторному етапі	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	Глобальний фонд								
5. Протидія поширенню мультирезистентного туберкульозу та туберкульозу з розширеною медикаментозною резистентністю	кількість хворих на мультирезистентний туберкульоз, що отримують соціальну допомогу, відсотків	50	25	30	40	50	6) формування прихильності до лікування у хворих на мультирезистентний туберкульоз шляхом надання соціальної допомоги	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	позабюджетні кошти								
	рівень забезпечення препаратами для лікування побічних реакцій відповідно до потреби, відсотків	100	100	100	100	100	10) лікування побічних реакцій із застосуванням посимптомних препаратів	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)								
	кількість закладів первинної лікувально-профілактичної допомоги, що відповідають вимогам інфекційного контролю, відсотків	90	60	70	80	90	12) забезпечення дотримання вимог інфекційного контролю щодо туберкульозу в закладах: а) закладах первинної лікувально-профілактичної допомоги;	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	міський бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)								
	кількість медичних працівників, які захворіли на туберкульоз (на 10 тис. осіб)	2	4,4	4	3	2											
	кількість протитуберкульозних закладів, що відповідають вимогам	90	60	70	80	90	б) протитуберкульозних закладів шляхом впровадження інженерного контролю	Хмельницький міський протитуберкульозний	обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я)								

інфекційного контролю, в тому числі оснащені засобами інженерного контролю, відсотків						та заходів біобезпеки в лабораторіях мікробіологічної діагностики ТБ	диспансер							
кількість протитуберкульозних закладів, що забезпечені засобами індивідуального захисту органів дихання (абс.)	1	1	1	1	1	13) забезпечення протитуберкульозних закладів дезінфекційними камерами та дезінфекційними засобами, бактерицидними УФО-випромінювачами, установками для утилізації медичних відходів, засобами індивідуального захисту працівників протитуберкульозних закладів залежно від небезпеки робочого місця	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	обласний бюджет (в межах коштів галузі охорони здоров'я) для Хмельницького міського протитуберкульозного диспансеру	120,0	30,0	30,0	30,0	30,0	
кількість медичних працівників, які пройшли навчання з інфекційного контролю, відсотків	100	50	70	85	100	14) забезпечення участі медичних працівників у навчанні з інфекційного контролю щодо ТБ на національному та регіональному рівнях	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд						
налагодити систему надання соціально-психологічної допомоги вразливим групам населення за участю громадських організацій						16) залучення громадських організацій до формування контингентів груп ризику щодо захворювання на туберкульоз	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд						
сприяти співпраці неурядових громадських організацій із протитуберкульозними закладами						17) поліпшення доступу до груп населення, з якими складно встановити контакт, і вразливих груп населення за участю громадських	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд						

							організацій									
6. Здійснення заходів протидії захворюванню на ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекцію/СНІД)	забезпечення виконання плану спільних заходів протидії захворюванню на ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекцію/СНІД) на міському рівні						1) розроблення та прийняття участі у виконанні плану спільних заходів щодо протидії захворюванню на ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекцію/СНІД) на 2012-2016 роки, включивши профілактику, діагностику, ведення хворого на ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекція/СНІД), моніторинг і оцінку спільних заходів згідно з міжнародними рекомендаціями	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд							
	кількість хворих, що проходять профілактичне лікування котримоксазолом відповідно до потреби, відсотків	100	80	95	100	100	3) забезпечення доступу хворих на ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекція/СНІД) до лікування опортуністичних інфекцій	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	Глобальний фонд							
	кількість хворих на ко-інфекцію (туберкульоз/ВІЛ-інфекція/СНІД), які проходять антиретровірусну терапію, відсотків	95	80	90	95	95	4) забезпечення доступу хворих на туберкульоз/ВІЛ до антиретровірусної терапії	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер	Глобальний фонд							
	кількість хворих на туберкульоз першої - четвертої категорії, що пройшли тестування на ВІЛ-інфекцію, відсотків	98	95	98	98	98	5) забезпечення проведення до- та після- тестового консультування та тестування на ВІЛ-	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради	Глобальний фонд							

							інфекцію хворих на туберкульоз	Хмельницький міський протитуберкульозний диспансер							
7. Створення сприятливого соціального середовища для діяльності інститутів громадянського суспільства, спрямованої на подолання епідемії туберкульозу	розробити та затвердити регіональний план заходів з інформування та залучення населення до протидії захворюванню на туберкульоз на засіданні ради протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу	1	1				3) розроблення та впровадження регіональний план заходів з інформування та залучення населення до заходів з профілактики захворювання на туберкульоз	Управління охорони здоров'я Хмельницької міської ради Хмельницька міська рада протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу	Глобальний фонд						
	кількість регіонів у яких виконується регіональний план заходів з інформування населення щодо протидії захворюванню на туберкульоз	1	1	1	1	1		Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації, виконкоми міських (міст обласного значення) рад, районні державні адміністрації	Глобальний фонд						
Разом за Програмою									Обласний бюджет	472,0	118,0	118,0	118,0	118,0	
									Міський бюджет	3092,0	1388,0	568,0	568,0	568,0	

Начальник управління охорони здоров'я М.Василишин